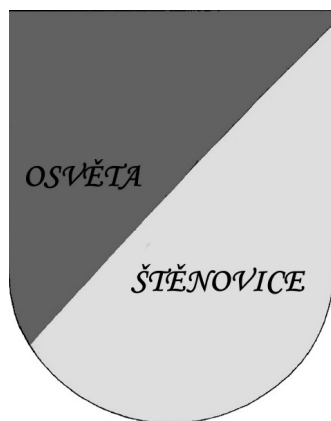

Vážení spoluobčané,

dostává se vám do rukou druhé číslo ŠTĚNOVICKÉHO ZPRAVODAJE, který vydává spolek Osvěta Štěnovice. Komu z vás uniklo první vydání, může si ho dodatečně přečíst v elektronické podobě na stránkách: www.osvetaste-novice.wz.cz. Kdo by chtěl toto periodikum dostávat pravidelně, stačí napsat na e-mail: osveta.stenovice@seznam.cz. Budeme rádi, pokud se stanete našimi

stálými čtenáři. Těšíme se také na vaše podněty a připomínky.

Nyní mi dovoluji pár vět k nově vzniklému spolku Osvěta Štěnovice. Za krátkou dobu registrujeme z řad občanů o členství velký zájem, což nás velmi mile překvapilo. Jedním z našich cílů je oživení společenského dění v obci. Rádi bychom obnovili akce, které tu měly jistotu tradici, těšily se mezi lidmi

oblíbě, ale postupem let vymizely, například Pohádkový les. Myslím si, že k hezkým tradicím bychom se měli vracet. Kromě toho chceme přicházet i s akcemi novými, které by svou historií teprve mohly psát. Přeji Vám jménem svým a našeho spolku krásné září - ideálně s babím létem a dětem šťastný vstup do nového školního roku.

David Laštovka

Čí vinou přišla obec o téměř půl milionu korun?

David Laštovka

Čekal jsem, jestli se tato zpráva ve Štěnovických listech, jejichž vydavatelem je obec Štěnovice a které by tak primárně měly sloužit k co nejlepší informovanosti občanů, objeví. Bohužel, marně. Přitom se týká všech občanů naší obce, kteří by s tak závažnou věcí měli být seznámeni v první řadě.

Obec Štěnovice se vlastní chybou připravila o téměř půl milionu korun, které bude muset zaplatit ze svého rozpočtu, tedy z peněz nás všech - daňových poplatníků. Jde o případ loňského konkurzu na ředitele Základní školy ve Štěnovicích (ZŠ). Vedení obce chybně postupovalo při odvolání ředitele ZŠ, což způsobilo, že jsme v uplynulém školním roce měli ředitele dva: nově zvoleného pana Mgr. Michala Zoubka, ale i předchozího pana Mgr. Petra Lišku. Ten však příslušný plat nedostával a nyní rozhodnutím soudu budeme muset ušlý příjem zpětně doplatit...

Jen pro zajímavost: když jsem letos na jaře navrhol, aby

se v obci zřídil kamerový systém a vedení obce seznámil s tím, že lze na to od Krajského úřadu Plzeňského kraje získat výhodnou dotaci, abychom nemuseli platit všechno z obecních prostředků, odpověď pana starosty zněla, že na to v rozpočtu nejsou peníze. A teď najednou se téměř půl milionu korun kvůli něčí chybě bez mrknutí oka v pohodě najde a rozpočtovým opatřením starosty převede za ZŠ. Mimochodem, tento bod byl na posledním veřejném zasedání zastupitelstva obce zařazen k projednání na poslední chvíli, v oficiálním programu vůbec nebyl zmíněn, zastupitelé se o něm dozvěděli až na začátku schůze.

Při hlasování jsme byli s paní Jitkou Hněvsovou PROTI (pan Cyril Hromník se zdržel), neboť máme za to, že na něčí lajdáctví nemají občané obce doplácet. Všichni ostatní hlasovali PRO. Jaké bylo moje překvapení, když se následně v zápisu objevilo, že jsme všichni zastupitelé byli jednomyslně PRO. Došlo tedy k

falšování zápisu hlasování?

Chybovat je lidské, chyba se samozřejmě může stát, ale zaráží mě, jak se k celé věci vedení obce staví. Místo toho, aby jasně řeklo, kdo to způsobil a co dělat pro to, aby se v budoucnu něco podobného už neopakovalo a nepřicházeli jsme tak zbytečně o peníze, které by se mohly investovat daleko efektivněji, snaží se celou záležitost v tichosti přejít. Před samotným hlasováním o tomto bodu jsem se představitelů obce ptal, kdo za to nese vinu, kdo konkrétně pochybil. Pan místostarosta mi odpověděl, že Obecní úřad Štěnovice. Reagoval jsem, že je to velmi široký pojem a že bych rád věděl, kdo to způsobil. Sdělil mi, že nejsou schopni určit, kdo konkrétně. Jsou tedy dvě možnosti: buď to je na našem obecním úřadě takový nepořádek a chaos, že nikdo neví, co kdo dělá a kdo za co zodpovídá, nebo pan starosta s panem místostarostou kryjí své vlastní chyby navzájem. Bohužel, doplácí na to ale občané.

Dělnická tělocvičná jednota Štěnovice

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Dělnický cyklistický klub 1926

Od dob slavného Tyrše se v Čechách tělocvičilo organizovaně. To už tak bývá. Chce-li se dosáhnout celospolečenského cíle, musí se založit spolek. I stalo se, že podle Tyrše začali Češi „tužit“ nejen svaly, ale zároveň i vlasteneckého ducha ve spolku, který nese jméno Sokol do dnešních dnů. Řeka času, kterou nelze zastavit, ovšem přinášela a stále přináší společenské změny, události a vůbec veškeré aktivity lidí i do činnosti tělocvičných sdružení. Za pár desítek let po založení Tělocvičné jednoty Sokol se ustavila v Čechách další tělocvičná organizace, kterou byla Dělnická tělocvičná jednota. Sokol i DTJ měly shodné cíle vlastenecké, ale rozcházely se v sociálním směřování.

První pokus o organizování dělnictva ve sportovním sdružení byl učiněn v Praze roku 1892. Tehdy vznikl „tělocvičný odbor při Vzdělávacím spolku krejčovských dělníků“. Ten byl za čtyři roky přejmenován na Dělnickou tělocvičnou jednotu. K oficiálnímu celospolečenskému ustanovení této sportovní

organizace došlo ale až v roce 1897 po schůzi Říšského sněmu ve Vídni. Iniciátory byli sociálně demokratičtí poslanci, kteří prosazovali volební právo i pro nemajetné vrstvy obyvatel monarchie. Řada těchto poslanců opustila spolek Sokol a vytvořila novou sportovní organizaci Dělnickou tělocvičnou jednotu.

Právě před 110 lety, v roce 1909, byla ve Štěnovicích založena organizace Dělnická tělocvičná jednota. K jejím zakladatelům patřili: Josef Duchek, Martin Šesták, František Šlouf, Vojtěch Kuna, Jan Paur a František Mareš. Ve štěnovické DTJ bylo mnoho kameníků, a proto také jejich organizace Skupina kamenodělníků ve Štěnovicích dělnický sportovní spolek materiálně podporovala. Ještě v dobách, kdy štěnovická DTJ neexistovala, byli kameníci ze štěnovických lomů účastníky při vystoupeních organizací DTJ z okolních vsí. V roce 1907 byli pozváni ke společnému „turnování“ s organizací DTJ ve Starém Plzenci. Poté, co byla DTJ v roce 1909 ve Štěnovicích založena, přihlásila se Skupina kamenoděl-

Nežijeme zde sami

výňatek z dopisu od Ing. Petra Pelikána, Záchraná stanice Spálené Poříčí, zbytek textu včetně návodu, co dělat s nalezenými zvířaty, najdete na našich webových stránkách (www.osvetastenovice.wz.cz)

Každoročně se do rukou lidí dostává velké množství zraněných, nemocných, nebo jinak handicapovaných volně žijících živočichů. O to, aby mohli být vyléčeni a opět navraceni do volné přírody, se starají záchrané stanice. Počty živočichů v nich rok od roku narůstají. Příčinou je jednoznačně člověk a jeho bezohledné chování k přírodě. Člověk ničí životní prostředí zvířat zahušťováním dopravních sítí i zvyšováním provozu na nich. Elektrická vedení a chemické prostředky zraňují a zabíjejí tisíce živočichů. Odcizování člověka od přírody a jejích zákonitostí pokračuje. Tento trend se snaží zastavit ochránci přírody v záchraných stanicích.

Pokud vám není lhostejný osud zraněných živočichů a opuštěných mláďat, můžete podpořit Zvíře v nouzi, návod najdete na www.zvirevnouzi.cz nebo vám poradíme přímo v záchrané stanici Spálené Poříčí, tel.: 728 117 903, 724 759 455. Například rodiče a děti z budoucí 5. B Vaší školy již opakovaně naší stanici přispěli, naposledy letos v květnu částkou 5.000,- Kč. Děkujeme jim za jejich štědrost.

níků ve Štěnovicích za člena této organizace. Stalo se tak na schůzi kameníků 6. března 1910. DTJ vedla zpočátku jen tzv. „tělocvik prostý“ a cvičení na nářadí podle Tyrše. Až teprve po 1. světové válce, na začátku 20. let, zahrnuje DTJ další sportovní aktivity (atletika, cyklistika, plavání ...). Ve Štěnovicích byl založen Dělnický cyklistický klub v roce 1920. Samozřejmě byly pro štěnovickou DTJ i kulturní aktivity, jako bylo ochotnické divadlo, výlety, společně s kameníky organizovala DTJ silvestrovské oslavy, plesy a

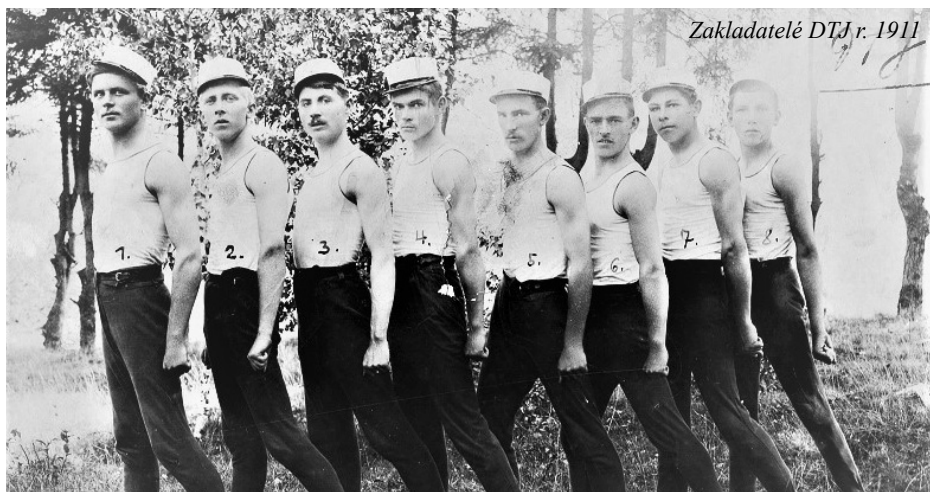
pokračování na další straně

vánoční nadílky pro děti.

Důležitá byla účast štěnovických členů DTJ na celostátních sportovních akcích. Když pořádala ústřední organizace DTJ v Praze mezinárodní I. Dělnickou olympiádu, zúčastnili se jí i členové štěnovické DTJ. K tomu, aby mohli odjet do Prahy, získali peněžní příspěvek od štěnovických kameníků. Stejně tomu tak bylo i v roce 1927, kdy se konala II. Olympiáda DTJ, které se zúčastnili muži, ale i děti. Velkou událostí byl Dětský den DTJ v Praze v roce 1930. Účast štěnovických dětí z místní organizace DTJ opět finančně podpořili kameníci.

Před 1. světovou válkou byl ve štěnovické organizaci DTJ pouze oddíl mužů, od roku 1920 již existoval i oddíl žen a také oddíl dětí. Všichni členové DTJ měli pro veřejná vystoupení jednotný sportovní kroj. Zvláště po založení Tělocvičné jednoty Sokol (1912) se sportovním krojem obě organizace odlišovaly. Ke společnému „tělcvičení“ se členové DTJ scházeli v sále hostince U Poppů, později podle nového majitele U Švábků. Od konce 20. let se začal využívat sál hostince U Uzlů čp. 22 /Lidový dům/. V letních měsících se cvičilo venku na obecních pozemcích. Poprvé začali v DTJ uvažovat o vlastním cvičišti v roce 1923. Tehdy se představitelé DTJ, starosta Antonín Štyler a jednatel Josef Kolena, obrátili na obecní úřad a majitele velkostatku Vykoukala s žádostí o prodej pozemku pod lesem při cestě do Borku. DTJ zde chtěla vybudovat nové cvičiště. O rok později, v prosinci 1924, již byly sepsány kupní smlouvy a v letech následujících se vybuďovalo cvičiště DTJ. Velkou finanční částkou opět pomohli štěnovičtí kameníci. Cvičiště bylo dokončeno v roce 1929, když byla kolem celého prostoru postavena kamenná zeď. První velké slavnostní vystoupení členů DTJ na novém hřišti se konalo 4. května 1930.

Studujeme-li historické mate-

Zakladatelé DTJ r. 1911

riály vztahující se k naší obci, snadno zjistíme, že organizace DTJ byla podporována především kameníky, zatímco Tělocvičná jednota Sokol měla podporu mezi zaměstnanci štěnovického pivovaru. Organizace DTJ ve Štěnovicích ale nikdy nepřešla na pozice FDTJ (Federace dělnických tělocvičných jednot). Ta se utvořila po vzniku KSČ v roce 1921 a byla silně levicově orientována. Obě sportovní organizace, DTJ (1909) a Sokol (1912), byly aktivní až do roku 1939, se vznikem protektorátu musely svou činnost ukončit. Po skončení 2. světové války v květnu 1945 se činnost štěnovických sportovních organizací obnovila, ale vzhledem ke společenskému vývoji došlo k podstatným změnám. Již v listopadu 1945 oznámili sportovní organizátoři v čele s učitelem Václavem Nohavcem do Prahy na Zemský národní výbor, že byl ve Štěnovicích založen spolek Tělocvičná jednota Sokol. V únoru roku 1946 přišla z Prahy odpověď: „Zemský národní výbor v Praze bere podle § 2 dekrety presidenta republiky z 25. září 1945 č. 81 Sb. na vědomí oznámení, že spolek TJ Sokol se sídlem ve Štěnovicích obnovil svou činnost.“ Došlo k zajímavé situaci. Spolek Dělnická tělocvičná jednota již pod tímto označením neexistoval, ale jeho ideové zaměření převzala Tělocvičná jednota Sokol, která před válkou vycházela z odlišných společenských základů. Původní, především ma-

sarykovské, ideály Sokola vzaly za své po únoru v roce 1948. Sportovní organizace TJ Sokol se stávala politickou platformou KSČ. K původním ideálům sokolským se vrátila až po dlouhých čtyřiceti letech po roce 1989.

Pozn. O historii budování cvičiště DTJ jsou podrobné informace v článku Cvičiště, uveřejněno ve Štěnovických listech 11/2012.

Kostel, fara i zahrada – klid a žádné změny

Po rozbořených dnech opět klid a pořádek vzhledem k situaci v objektech na návsi. Při pátečním jednání zástupců římskokatolické farnosti Bory (P. Bogdan Stepien a členové farní rady) a zástupců štěnovických občanů (M. Plzák – správce kostela, MUDr. J. Albrecht – správce fary a zahrady, PhDr. A. Vlčková – kronikářka a spolek Osvěta Štěnovice, MUDr. J. Jánská, MUDr. E. Cinková, JUDr. P. Cink) se situace v klidu vysvětlila. Fara, kostel, zahrada zůstávají v majetku ŘK farnosti Bory a žádný z objektů se nebude prodávat ani pronajímat. Nikdo z koptské církve do Štěnovic nepříjde. Je připraven zápis z pátečního jednání a veřejnost s prohlášením zástupců ŘK farnosti Bory bude seznámena.

red.

Čtení, psaní, počítání

PhDr. Alena Vlčková

Kde jinde než ve škole. Ta je bohužel většinou zařízením zabývajícím se tím, že přesvědčuje žáky o důležitosti vzdělání alespoň v té nezákladnější podobě. Existence veřejných škol v monarchii se počíná rozhodnutím císařovny Marie Terezie z roku 1774. Císařovna usoudila, že její poddaní by měli být gramotní, neboť to prospěje říši. Ani děti ze Štěnovic nemohly obejít povinnost navštěvovat školu. Tak tedy štěnovičtí školáci docházeli do litické školy při kostele sv. Petra a Pavla.

Církevní instituce byly držiteli školních patronátů a vždy rozhodovaly o tom, kde škola bude, kdo bude vyučujícím a samozřejmě také o tom, čemu se budou děti učit. Patronát církve trval až do roku 1864. Teprve potom začaly o škole rozhodovat obce.

Docházka štěnovic-

Před štěnovickou školou kolem r. 1910

kých dětí do Litic nebyla zrovna ideální. Jednak byla škola příliš daleko, jednak musely děti častěji zůstat doma, k tomu se přidávala i nepřízeň počasí zvláště v zimních měsících. Velká absence dětí ve výuce vedla úřady nakonec k rozhodnutí, aby byla zřízena škola ve Štěnovicích. Nahrál tomu i fakt, že v roce 1783 byl zrušen klášter trinitářů při kostele sv. Prokopa a bylo tudíž možno využit

klášterních prostorů pro zřízení jednotřídní školy. Navštěvovali ji žáci ze Štěnovic, Útušic a Radobyčic. Stalo se tak v roce 1789. Ve škole se scházelo až dvě stě dětí. První učitel, Matěj Kugler, měl jistě co dělat, aby všechnu práci zvládl. K učitelským povinnostem totiž ještě přibývaly i povinnosti spojené s kostelem. Učitel byl zároveň i kostelníkem, zvoníkem a také musel hrát na varhany při

mších. Začátky školy byly nelehké, ale jak jednou byla zřízena, už ve vsi zůstala do dnešních dnů.

Letos je to právě 230 let, co žáci začali usedat do školních lavic ve Štěnovicích. Jen pro zajímavost, ve farních prostorách se nepřetržitě vyučovalo až do roku 1971, tedy více než sto osmdesát let.

(podrobnější informace ve sborníku č. 1 Škola Štěnovice)

Oznámení a zamyšlení

Krásně vyzdobená autobusová zastávka na vsi je k nepřehlédnutí. Vyzdobily ji děti z naší školy pod vedením paní učitelky Hněvsové a Němejcové. Děti s paními učitelkami vymyslely obrázkový námět, obstaraly si barvy a věnovaly svůj volný čas. Jak už bylo řečeno, zastávka upoutá pozornost kdekoho. Škoda jen, že dost nezaujala obecní úřad. Dětem a paním učitelkám krátce poděkoval pouze několika větami e-mailem pan místostarosta Polívka.

Lípě svobody, kterou vysadili

naši předkové na návsi u fary, táhne v letošním roce již na 101 let. Zasadit lípu, která je jedním ze symbolů našeho národa a nazvat ji Lípou svobody, nevnímaly generace Štěnovičáků jen jako formální záležitost. Zato pokus opakovat zasazení další lípy po sto letech je u nás ve vsi jen akce na jedno slavnostní odpoledne státního svátku. Slavnost skončila a nová mladá Lípa svobody ať si roste, jak je jí libo. Lípě bude v letošním říjnu 1 rok. Lípa ale spíše odchází, než aby košatěla a vydržela třeba i dalších sto let. Ani

toho kamene s označením data se jí ještě nedostalo. Naštěstí máme tu první Lípu svobody zasazenou před sto lety.

Spolek Osvěta Štěnovice ve spolupráci s kronikářkou obce a OÚ připravuje na říjen přednášku s promítáním k historii obce. 9 x 9 aneb zastavení u devíti letopočtů končících devítkou (1909 – 1989) ve Štěnovicích. Datum konání bude upřesněno na začátku října.

red.